



80
MT

FACTS

Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol

ISSN 1725-7069

L-evalwazzjoni tar-riskju — rwoli u responsabbiltajiet



Is-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema hija mħarsa fl-Ewropa permezz ta' approċċ ibbażat fuq l-evalwazzjoni u l-immaniġġjar tar-riskju. Sabiex iwettqu evalwazzjoni tar-riskju effettiva fuq il-post tax-xogħol, dawk kollha involuti jeħtieġu għarfien ċar tal-**kuntest legali, il-kunċetti, il-proċess ta' l-evalwazzjoni tar-riskji u r-rwol** li għandu jkollhom **l-atturi ewlenin** involuti fil-proċess (1).

Il-kuntest legali

Ir-rwol ewlieni li jeżerċita l-evalwazzjoni tar-riskju huwa stabbilit fid-direttiva ta' qafas ta' l-UE (2). Dawk li jħaddmu għandhom id-mir generali li jassiguraw is-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema f'kull aspett relatat max-xogħol. L-evalwazzjonijiet tar-riskji jagħtu ċ-ċans lil dawk li jħaddmu biex jieħdu l-miżuri meħtieġa biex iħarsu s-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema tagħhom. Dawn il-miżuri jinkludu:

- il-prevenzjoni tar-riskji relatati max-xogħol;
- li jiġu pprovduti l-informazzjoni u t-taħriġ lill-ħaddiema;
- it-tqegħid fis-seħħ ta' l-organizzazzjoni u l-mezzi biex jiġu implimentati l-miżuri meħtieġa.

Id-direttiva ta' qafas ġiet trasposta f'leġislazzjoni nazzjonali. Madankollu, l-Istati Membri għandhom id-dritt li jippromulgaw dispożizzjonijiet aktar stretti sabiex iħarsu lill-ħaddiema tagħhom (jekk jogħġbok iċċekkja l-leġislazzjoni speċifika tal-pajjiż tiegħek) (3).

X'inhil-evalwazzjoni tar-riskju?

L-evalwazzjoni tar-riskju hija l-proċess ta' l-evalwazzjoni tar-riskji għas-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema minn perikli fuq il-post tax-xogħol. Hija eżaminazzjoni sistematika ta' l-aspetti kollha tax-xogħol, li tikkunsidra:

- x'jista' jikkawża korriment jew ħsara,
- jekk il-perikli jistgħux jiġu eliminati u, jekk le,
- x'miżuri preventivi jew protettivi huma, jew għandhom ikunu, fis-seħħ biex jiġu kkontrollati r-riskji.

Ftakar:

- periklu jista' jkun kwalunkwe ħaġa — kemm jekk materjali tax-xogħol, tagħmir, metodi jew prattici tax-xogħol — li għandha l-potenzjal li tikkawża ħsara;
- riskju huwa ċ-ċans, kbir jew żgħir, li xi ħadd jista' jsufri ħsara mill-periklu.

Kif jiġu evalwati r-riskji

Il-prinċipji gwida li għandhom jiġu kkunsidrati matul il-proċess ta' l-evalwazzjoni tar-riskju (4) jistgħu jinqas f'sensiela ta' passi.

L-Ewwel Pass — L-identifikazzjoni tal-perikli u dawk fir-riskju

It-tfittxija għal dawk l-affarijiet fuq il-post tax-xogħol li għandhom il-potenzjal li jikkawżaw il-ħsara, u l-identifikazzjoni tal-ħaddiema li jistgħu jkunu esposti għall-perikli.

It-Tieni Pass — Evalwazzjoni u prijoritizzazzjoni tar-riskji

L-evalwazzjoni tar-riskji eżistenti (is-severità tagħhom, il-probabilità li jseħħu, eċċ.) u l-prijoritizzazzjoni tagħhom f'ordni ta' importanza. Huwa essenzjali li tiġi prijoritizzata l-ħidma li trid issir biex jiġu eliminati jew evitati r-riskji.

It-Tielet Pass — Deciżjoni dwar azzjoni preventiva

L-identifikazzjoni tal-miżuri adattati biex jiġu eliminati jew ikkontrollati r-riskji.

Ir-Raba' Pass — It-teħid ta' azzjoni

It-tqegħid fis-seħħ tal-miżuri preventivi u protettivi permezz ta' pjan ta' prijoritizzazzjoni (probabbilment il-problemi kollha ma jistgħux jiġu riżolti immedjatament) u li jiġi speċifikat min jagħmel xiex u meta, iż-żmien sa meta trid titlesta biċċa xogħol u l-mezzi allokat biex jiġu implimentati l-miżuri.

Il-Ħames Pass — Monitoraġġ u revizzjoni

L-evalwazzjoni għandha tiġi riveduta regolarment biex jiġi assigurat li din tibqa' aġġornata. L-evalwazzjoni trid tiġi riveduta kull meta jseħħu bidliet sinjifikanti fl-organizzazzjoni jew bħala riżultat tas-sejbiet ta' investigazzjoni ta' aċċident jew 'near miss'(5).

(1) Il-kontenut ta' din il-folja tal-fatti huwa bbażat fuq *Gwida dwar l-evalwazzjoni tar-riskju fuq il-post tax-xogħol (Guidance on risk assessment at work)*, Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju għall-Pubblikazzjonijiet Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej, 1996.

(2) Direttiva tal-Kunsill 89/391/KEE tat-12 ta' Ġunju 1989 dwar l-introduzzjoni ta' miżuri sabiex jinkoraġġixxu titjib fis-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema fuq il-post tax-xogħol.

(3) Malta: www.osha.org.mt

(4) Anki jekk il-proċess ta' l-evalwazzjoni tar-riskju fil-pajjiż tiegħek huwa maqsum f'aktar jew f'inqas passi, jew saħansitra jekk uħud mill-ħames passi huma differenti, il-prinċipji gwida għandhom ikunu l-istess.

(5) 'Near miss' huwa episodju mhux ippjanat li ma rriżultax f'korriment, mard jew ħsara — iżda li kellu l-potenzjal li jirriżulta f'hekk.

Min jagħmel xiex?

Min **iħaddem** għandu dmir li:

- jassigura s-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema f'kull aspekk relatat max-xogħol;
- jorganizza l-evalwazzjoni tar-riskju;
- jagħżel il-persuna(i) biex iwettqu l-evalwazzjoni u jassigura li dawn ikunu kompetenti;
- jevalwa r-riskji u jimplementa miżuri protettivi;
- jikkonsulta ma' l-impjegati jew mar-rappreżentanti tagħhom dwar l-organizzazzjoni ta' l-evalwazzjoni tar-riskju, u mal-persuni li jwettqu l-evalwazzjoni u li jimplementaw il-miżuri preventivi;
- ikollu fil-pussess tiegħu evalwazzjoni tar-riskji;
- ifassal reġistri ta' l-evalwazzjoni wara li jkun ikkonsulta mal-ħaddiema u/jew mar-rappreżentanti tagħhom, jew saħansitra wara li jkun involvuhom fix-xogħol, u jagħmel ir-reġistri disponibbli għalihom;
- jassigura li l-persuni kollha affettwati jiġu infurmati dwar kwalunkwe periklu, dwar kwalunkwe ħsara li jistgħu jkunu fir-riskju li jkunu esposti għaliha u dwar il-miżuri protettivi kollha meħuda biex jipprevjenu tali ħsara.

Il-persuna li twettaq l-evalwazzjoni tar-riskju

Il-persuna li tħaddem għandha d-deċiżjoni finali dwar il-persuni li jwettqu l-evalwazzjonijiet tar-riskju. Dawn jistgħu jkunu:

- il-persuna li tħaddem;
- impjegati innominati mill-persuni li jħaddmu;
- servizzi u evalwaturi esterni **jekk** ikun hemm nuqqas ta' persunal kompetenti fuq il-post tax-xogħol.

Il-persuni nnominati minn min iħaddem biex iwettqu l-evalwazzjonijiet tar-riskju għandhom ikunu nies kompetenti. Fil-maġġoranza tal-każi, m'hemmx bżonn li jkunu esperti tas-saħħa u s-sigurtà, iżda jistgħu juru l-kompetenza tagħhom billi juru li għandhom:

- (1) għarfien ta' l-approċċ ġenerali għall-evalwazzjoni tar-riskju;
- (2) il-kapaċità li japplikaw dan għall-post tax-xogħol u l-komputu meħtieġ; dan jista' jirrikjedi:
 - (a) li jiġu identifikati problemi ta' saħħa u sigurtà,
 - (b) li tiġi evalwata u prijoritizzata l-ħtieġa li tittiehed azzjoni,
 - (c) li jiġu suġġeriti għażliet disponibbli biex jeliminaw jew inaqqsu r-riskji u l-mertu relattiv tagħhom,
 - (d) li tiġi evalwata l-effikaċja tagħhom,
 - (e) promozzjoni u komunikazzjoni tat-titjib fis-saħħa u s-sigurtà u prattici tajba;
- (3) l-abilità li jidentifikaw sitwazzjonijiet fejn huma ma jkunux jistgħu jevalwaw ir-riskju b'mod adegwat mingħajr għajjnuna u jkunu jistgħu jagħtu pariri dwar il-ħtieġa għal aktar assistenza.

Il-ħaddiema u r-rappreżentanti tagħhom

Il-ħaddiema u/jew ir-rappreżentanti tagħhom għandhom id-dritt/ dmir li:

- jiġu kkonsultati dwar arranġamenti għall-organizzazzjoni ta' l-evalwazzjoni tar-riskju u għall-ħatra ta' dawk li jkunu se jwettquha;
- jipparteċipaw fl-evalwazzjoni tar-riskju;
- jiġbdu l-attenzjoni tas-supervisors tagħhom jew ta' dawk li jħaddmuhom dwar riskji perċettibbli;
- jirrapportaw bidliet fuq il-post tax-xogħol;

- ikunu infurmati dwar ir-riskji għas-saħħa u s-sigurtà tagħhom u dwar il-miżuri meħtieġa biex jiġu eliminati jew imnaqqsa dawn ir-riskji;
- jitolbu lil min iħaddimhom biex jieħu miżuri xierqa u biex jipprezenta proposti ħalli jnaqqas il-periklu jew inaqqas il-periklu f'ras il-għajn;
- jikkooperaw biex jagħtu ċ-ċans lil min iħaddimhom li jassigura li jkun hemm ambjent tax-xogħol mingħajr periklu;
- jiġu kkonsultati mill-persuna li tkun qed tħaddimhom waqt it-fassil tar-reġistri ta' evalwazzjonijiet.

Il-kuntratturi/fornituri

Meta impjegati minn intrapriži differenti jkunu jaħdmu fl-istess post tax-xogħol, evalwaturi inkarigati minn kull persuna li tħaddem jistgħu jkollhom bżonn li jaqsmu informazzjoni dwar riskji u l-miżuri meħtieġa biex jiġu indirizzati dawk ir-riskji.

Riżorsi ta' l-evalwazzjoni tar-riskju

Jeżistu ħafna riżorsi biex jgħinu lill-intrapriži jwettqu l-evalwazzjonijiet tar-riskju. L-għażla tal-metodu għandha tiddependi fuq il-kundizzjonijiet tal-post tax-xogħol, per eżempju n-numru ta' ħaddiema, it-tip ta' attivitajiet ta' xogħol u l-apparat li jintuża, il-karatteristiċi partikolari tal-post tax-xogħol u kwalunkwe riskji speċifiċi.

Aktar informazzjoni dwar ir-riżorsi ta' l-evalwazzjoni tar-riskju tinsab fuq: <http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>.

Evalwazzjoni tar-riskju parteċipatorja

L-evalwazzjonijiet tar-riskju m'għandhomx isiru mill-persuna li tħaddem jew mir-rappreżentant ta' min iħaddem f'izolazzjoni. Huma għandhom jinvolvu lill-impjegati jew lir-rappreżentanti tagħhom. Għandha ssir konsultazzjoni mal-ħaddiema bħala parti mill-proċess ta' l-evalwazzjoni nnifsu u għandhom jingħataw tagħrif dwar kwalunkwe konklużjonijiet milfuqa, kif ukoll dwar il-miżuri preventivi li għandhom jittieħdu.

Koordinazzjoni fost dawk li jħaddmu

Meta jitwettqu l-evalwazzjonijiet tar-riskju, dejjem għandha tittiehed f'kunsiderazzjoni li jista' jkun hemm preżenti impjegati minn negozji oħrajn fuq il-post tax-xogħol (eż. dawk li jieħdu ħsieb it-tindif, gwardji tas-sigurtà privati, ħaddiema tal-manutenzjoni) jew persuni oħra minn barra l-kumpanja (eż. klijenti, viżitaturi, 'nies li jkunu għaddejnin mill-qrib'). Dawn għandhom jitqiesu bħala persuni li jinsabu f'riskju, iżda għandha tingħata attenzjoni wkoll għal jekk il-preżenza tagħhom tistax tintroduċi riskji godda fuq il-post tax-xogħol.

L-użu ta' servizzi esterni għat-twettiq ta' l-evalwazzjonijiet tar-riskju

Iwettaq min iwettaq l-evalwazzjoni tar-riskju — anki jekk dan ikun servizz estern — huwa dak li jħaddem li fl-aħħar mill-aħħar huwa responsabbli għal dik l-evalwazzjoni.

Aktar tagħrif

Din il-folja tal-fatti ġiet prodotta biex tappoggja l-kampanja Ewropea 2008/09 dwar l-evalwazzjoni tar-riskju. Folji tal-fatti oħrajn f'din is-sensjela u aktar tagħrif dwar l-evalwazzjoni tar-riskju jinsabu fuq <http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>. Dan ir-riżors qiegħed jiġi żviluppaw u aġġornat kontinwament.

Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (+34) 94 479 43 60, fax (+34) 94 479 43 83

E-mail: information@osha.europa.eu

© Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol. Ir-Riproduzzjoni hija awtorizzata sakemm is-sors jiġi indikat. Printed in Belgium, 2008



Traduzzjoni pprovduta miċ-Ċentru ta' Traduzzjoni (CdT, il-Lussemburgu), ibbażata fuq test originali bl-Ingliż.

<http://osha.europa.eu>